

ún. Sylvesterpatent hatályosulását szolgáló abszolutista rendszer magától értetődően gyökeresen felforgatta a korábbi magyar közigazgatás teljes épületét. A Haynauval és Geringerrel, később egy hosszabb periódus névadójaként megismert Bach Sándorral fémjelzett esztendő a magyar történelem legsötétebb napjait idézik. Az értekezés e gyásszal, megtorlással, elnyomással és diktatúrával terhes napokat tárta fel nagy precizitással, és átélessel. Természetes, hogy ez az abszolutista rendszer a megyei autonómia és közigazgatás nyolcszáz éves környezetét sem kímélte. Mindezekről a szerzőtől részletes tájékoztatást kaptunk. Különösen értékesnek tekinthetők a dolgozat azon fejezetei, melyek a két – 1850-től felülről összevont – megye szervezeti struktúráját, belső szerkezetét, és hivatalnoki karát mutatták be.

A Birodalom modernizációs, és egyúttal alkotmányos átalakításának kudarcos eseményeiről szólván, az értekezés az éledező szlovák nemzeti törekvésekről sem feledkezett meg. Az 1861-es esztendőben két memorandumot is eredményező mozgalom a nemzetiségi feszültségek korai meglátására utaltak.

Jegyzetek

- ¹ Hajnik Imre: Az örökös főispánság a magyar alkotmánytörténetben. (Bp. 1888.)
- ² A magyar törvényhatósági jogszabályok gyűjteménye. Corpus Statutorum Hungariae Municipalium. (Bp. 1885–1904. 8. k.)
- ³ A magyar helyhatósági önkormányzat. (Bp.–Keszthely. I. k. 1908. II. jav. Kiad. 1910.); Tanulmányok a vármegyei önkormányzat köréből. (Bp. 1908. 1–2. k.); Jogtörténelmi és közigazgatási tanulmányok. (Eperjes, 1917. I–II. k.)
- ⁴ Egyed István: Vármegyei önkormányzat. (Bp. 1929.)

A hatvanas évtized egyébként – amint azt a szerző is lényegre törően érzékeltetette – a középszintű közigazgatás hektikus változásait hordozta. Az októberi diplomának, de még inkább az azt kísérő császári kéziratnak köszönhetően Magyarország megint egyszer visszanyerte megyéinek autonómiáját, és a 48-as reform újból éreztette hatását. Ám amint azt jól tudjuk, a Schmerling provizórium néhány esztendőre vissza tudta forgatni a történelem időkerékét, és Pesten még egy darabig várni kellett az alkotmányos viszonyok beköszöntére.

Az 1867-es osztrák–magyar kiegyezés környéki időszak igazgatástörténetével az új és legújabb kori történeti irodalom viszonylag keveset foglalkozott. Erik Stenpien dolgozata e téren jelentős mértékben törlesztett ebből az adósságból midőn – igaz csak választott két megyéjével összefüggésben – feltárta azokat a változásokat, melyeket a kiegyenlítés hónapjainak köszönhetünk.

Révész T. Mihály

- ⁵ Holub József: Zala vármegye története a középkorban I. k. A megyei és egyházi közigazgatás története. (Pécs., 1929.)
- ⁶ Csizmadia Andor: A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig. (Bp. 1976.)
- ⁷ Kajtár István: Magyar városi önkormányzatok /1848–1918/. (Bp. 1992.)
- ⁸ Stipta István: Törekvések a vármegyék átalakítására, (Bp., 1995.)
- ⁹ Kristó Gyula: A vármegyék kialakulása Magyarországon. (Bp. 1988. 45–46. pp.)
- ¹⁰ Kosáry Domokos: Kossuth Lajos a reformkorban, (Bp. 2002. 53–116. pp.)

„A jog története egy mozgás története...”

INTERJÚ
BERNHARD SCHLINKKEL
A BERLINI HUMBOLDT EGYETEM
JOGÁSZPROFESSZORÁVAL

Bernhard Schlink

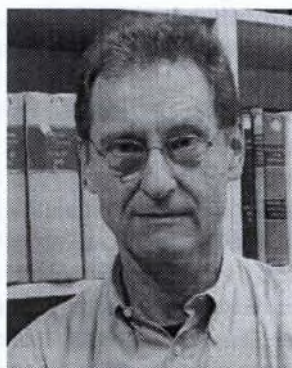
Született 1944-ben;

Jogi tanulmányait Heidelbergben és Berlinben végezte;

1987-től Észak-Rajna-Westfália Tartományi Alkotmánybíróságának bírója;

Jelenleg a Humboldt Egyetem Közjogi- és jogfilozófiai tanszékének professzora;

Főbb kutatási területei: alapjogok nemzetközi összehasonlításban; az árulás és a besúgás története a középkortól napjainkig; a felelősség kérdései a múltban elkövetett bűnökért.

Komoly szépírói életművet tudhat magáénak, számos bűnügyi regény és elbeszélés szerzője, munkásságát több német és nemzetközi irodalmi díjjal tüntették ki.

Az 1995-ben megjelent „A felolvasó” című regénye (Der Vorleser), amely újraértelmezte a kollektív és az egyéni bűn és bűnhődés kérdését, az elmúlt évek egyik legnagyobb könyvsikere volt Németországban és a nagyvilágban. A művet több mint 25 nyelvre lefordították.

A Die Welt című napilap 1999-ben alapított díjának első díjazottja. 2000-ben ő tartotta a méltató beszédet a második kitüntetett, Kertész Imre díjátadásán.

2004. októberének elején Budapesten járt a Berlini Humboldt Egyetem küldöttsége, hogy ünnepélyesen megújítsa a sok éve jól működő egyetemközi, bilaterális együttműködési szerződést az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel. A küldöttség tagjaként látogatást tett az Állam- és jogtudományi karon Bernhard Schlink, a Humboldt Egyetem Jogi karának professzora, az Alkot-

mányjogi- és jogfilozófiai tanszék munkatársa, akivel a látogatása során személyesen beszélhettem írásairól, a múlt feldolgozásával kapcsolatos jogászai problémákról, és a büntetőjogi felelősség kérdéseiről.

– *A felolvasó című regényének főhőse az egyetemi tanulmányai végeztével jogtörténésznek áll és egy kutatóintézet munkatársa lesz. A pályaválasztást a főszereplő felesége szökésként értékeli. Valóban úgy érzi, hogy a kutatói lét egyfajta szökés, menekülés az élet felelőssége és kihívása elől?*

– Nos, én valóban ismerek olyan történészeket, jogtörténészeket, akiknél az a benyomásom, hogy menekültek valami elől, – természetesen nem valamennyi e témában kutatóról beszélek. Az igazi jogászok – legyenek azok bírák, ügyvédek, vagy köztisztviselők, tevékenykedjenek a jog bármely szakterületén – esetében a gyakorlati jogi tevékenység lényege az, hogy tényállásokat állapítanak meg és jól körülírható döntéseket hoznak, amelyekkel az ügyek végére pontot tesznek. A bölcsészek, filozófusok és a történészek ezzel szemben egyfajta örökös diskurzusban élnek, amelyek sohasem zárhatóak le teljes mértékben. Az az érzésem, hogy a jogtörténészek talán jobban szeretnek ebben a véget nem érő párbeszédben létezni, és elkerülni a viták végét jelentő végső konklúzió meghozatalát. Nem szeretnék a kétféle tevékenység között rangsort felállítani, sokak esetében ez a személyes karakter, illetve lelki beállítódás kérdése, kinek mi a fontosabb.

– *Könyvében ezt a gondolatot továbbfűzve, így fogalmaz: „A szökés azonban nem csupán megfutamodást, hanem megérkezést is jelentett. És a múlt, ahová jogtörténészként megérkeztem, nem volt kevésbé eleven, mint a jelen. Az sem helytálló, miként a kívülről szeretné hinni, hogy a múlt éleveségének csak megfigyelői, míg a jelenének részesei vagyunk. Foglalkozni a történelemmel azt jelenti, hogy hidat verünk a múlt és a jelen közé, és mindkét partot figyelemmel kísérjük, mindkettőn tevékenykedünk. [...] Itt nem az jelenti a menekülést, hogy a múlttal foglalkozunk, hanem éppen az eltökélt összpontosítás a jelenre és jövőre, amely süket és vak a múlt öröksége iránt, amely örökség azonban meghatároz bennünket, és amellyel együtt kell élnünk.”*

– Hát igen, ha feltesszük magunknak a kérdést, hogy mi a történelem, akkor azt a választ adhatjuk, hogy történelem az a kép, amelyet mi a régmúlt idők történéseivel kapcsolatban, a jelenben megalkotunk. A múltnak az a megjelenítése, amelyre nekünk van szükségünk, hogy a tradíciókhoz, a múlthoz fűződő kötődésünket, vagy éppen az attól való elszakadást rendbe tudjuk tenni. A képnek azonban mindig mi adunk kifejezést. Így történészként már azzal folyamatosan hidat verünk a múlt és a jelen közé, hogy ezt az alakot életre hívjuk.

– *Életművében kiemelt szerepet szentelt a múlt, különösen – ahogyan ezt egyik bűnügyi regényében írja – az úgynevezett „barnára festett múlt” feldolgozásának. Hogyan értékelné a Német Szövetségi Köztársaságban lezajlott folyamatot, mit jelentett a szembenézés a náci múlttal a 60'-as 70'-es években, illetve mit jelent ma? Lezárnak tekinthetjük-e ezt a feladatot, illetve elmond-*

hatjuk-e, hogy a túlélők nemzedékének eltávozásával objektívebben, nagyobb távolságból tekinthetünk vissza a történetekre?

– Egészen bizonyosan, nézze a 60'-as 70'-es években az én nemzedémem volt az, amelynek az idősebb generációval szembe kellett néznie. A tanárain – akiktől tanultam, akiknek sokat köszönhettem, és akiket kedveltem – éltek és aktívan tevékenykedtek a Harmadik Birodalom idején, annak rendszerébe belebonyolódva. A feladat az volt, hogy ezeket a dolgokat tisztába tegyék: hiszen egyfelől rokonszenveztünk velük, az ő örökükbe léptünk, másfelől azonban azt is meg kellett tudnunk, hogy mit tettek a 30'-as és a 40'-es években. A gyermekeink generációjának ez már nem egy létező, feszítő probléma, mivel kellene nekik ma szembenézniük? Ők már nem érzik úgy, hogy az elkövetett bűnökért érzett felelősségben osztozniuk kellene a szüleikkel, ahogyan ezt mi éreztük. Így azután azt sem merném kimondani, hogy a múlt feldolgozása megtörtént. Persze, sokan sokat írtak a témáról és kevés dolog van amiről ne tudnánk, hogy miként történt. Sokkal több információval rendelkezünk mint a 60'-as 70'-es években, tehát a történelem tényeinek megismerése terén a munka a végéhez közeledik. Az én generációmnak azonban újra és újra felül kellett vizsgálnia a viszonyát azokkal a személyekkel kapcsolatban, akik a Harmadik Birodalom gépezetében tevékenykedtek és a történetek kapcsán felmerült a felelősségük. Úgy gondolom, hogy a folyamat a végéhez közeledik, ami az unokák számára még megfogható, személyes információkban, elbeszélésekben megismerhető tapasztalás volt, az a dedunokák számára végleg bűntudat nélküli történelmi ismeretanyaggá válik. Mindamellet persze németként nekik továbbra is konfrontálódniuk kell az eseményekkel, például ha Hollandiába vagy Izraelbe utaznak...

– *A mai Németországban hatalmas erővel folyik a hitleri Németország éveiben történtek teljes horizontjának feldolgozása. Hol húzhatjuk meg a kutatás határait, milyen mélységig érdemes még elmerülnünk a múlt eseményeiben, mi az a szint, amelynél már nem érdemes tovább kutatnunk, hiszen újdonságot nem vagy csak a helyi életviszonyokból adódó jellegzetességeket, leképeződéseket találunk?*

– Mindenféleképpen különbséget kell tennünk a között, ha valaki egy kisebb jelentőségű eseményt érdekességként, a szórakoztató ismeretterjesztés módszerével dolgoz fel, és a között, aki a társadalomban lezajló jelenségeket ott vizsgálja, ahol és ahogyan azok a mindennapok szintjén megtörténtek. Az utóbbi azt a kérdéskört érinti, amelyet a mai napig nem tudtunk, és talán sohasem fogunk megválaszolni: miként omolhatott össze ilyen gyorsasággal, ilyen mértékben egy egész kultúrkör. Hiszen egy olyan országról beszélünk, amely büszke volt és támaszkodott a kulturális hagyományaira, amely a zsidóság integrációja terén komoly eredményekkel büszkélkedhetett, ahol az osztályellentétek kevésbé voltak feszítők mint máshol. Tehát adva van egy ország, amely elért egy bizonyos szellemi és civilizációs szintet, amelyre biztos háttérként tekinthetett, hogyan válhatott mindez rövid időn belül semmivé. Ez az

a kérdés, ami nem hagyja a kutatókat nyugodni, és ennek kapcsán fordulnak sokan a részletek felé. Hogyan zajlottak le a folyamatok a helyi közösségekben, hogyan viselkedtek a kultúra hordozói, a jogászok, az orvosok, a tanárok, mennyiben változtattak szokásaikon, életvitelükön, kapcsolatrendszerükön? Nem tudom, hogy a választ így megkaphatjuk-e, vagy csak további kérdőjeleket találunk, de azt, hogy ezen a módon is megpróbálunk előrehaladni, azzal magam is egyetértek.

– „A jogállam és a forradalmi igazságosság” címmel 1994-ben megtartott székfoglaló előadásában, úgy fogalmazott, hogy nem volt még egy olyan ország, amely a kommunista múlttal való leszámolásban annyira támaszkodott a büntetőjog eszközeire, mint Németország. Ugyanitt utalt a közép-kelet európai országok – köztük Magyarország – e téren mutatkozó felemás gyakorlatára is. A büntetőjogot a múlt bűneinek feldolgozásában a legfontosabb, vagy csupán az egyik eszköznek tekinthetjük a sok közül?

– A büntetőjog fontos eszköze a múlt rendbetételének, de csak egy azok közül. Nem az a lényeges, hogy egyes személyeket a bíróság felelősségre von-e, hanem, az hogy összességében, hogyan kezeljük a múltat, kit hagyunk meg a pozíciójában. A következő nemzedékeknek talán fontosabb, hogy ki fogja őket tanítani, mint az, hogy kiket állítunk a bíróság elé. Az én korosztályomnak óriási élményt jelentettek az „auschwitzipepek”, amelyek esetében nagyon komolyan felmerült a bizonyíthatóság és az elévülés kérdésköre, mégis rendkívüli szimbolikus erővel bírtak.

– Németország esetében Ön a „győztesek igazságszolgáltatásáról” írt. Játsszuk el a gondolattal, vajon az egykori NDK helyén megalakult „új tartományok,” saját önerejükben is ilyen vehemenciával léptek volna fel a kommunizmus bűneivel szemben?

Egészen bizonyosan nem. Azt gondolom, hogy van ebben egyfajta törvényszerűség, egy az 1945-ben vagy az 1989–90'-ben bekövetkezett fordulat után óriási szükséglet támad, hogy a társadalom leszámolhasson a múlttal. Ezt követően azonban a polgárok már természetesen a jövőre koncentrálnak, új orientációt keresnek, és ez fontosabbá válik a közelmúltnál. Majd tizenöt-húsz év múlva – amikor már a következő nemzedék kezd el érdeklődni – kerül elő ismét a téma. Az NSZK esetében, 45'-ben, elsősorban a Szövetségesek, az NDK bukása után pedig a „régis tartományok” képviselői voltak érdekeltek a múlttal való foglalkozásban. De vehetünk más példát is: a vietnámi háború befejezését követően volt egy rövid időszak, amikor az amerikaiak nagyon intenzíven foglalkoztak a témával, de aztán újra el kellett telnie egy időnek mire újra képessé váltak arra, hogy elkezdjék végleg feldolgozni a traumát. Talán teljesen normális is ez így, ilyen nagy megrázkódtatásokat nem lehet egy csapással elintézni, begyógyítani. Véleményem szerint az, hogy Németországban mindenki megismerhette a róla készült titkosszolgálati jelentéseket, – amellyel kapcsolatban magam is szkeptikus voltam eleinte – komoly mértékben hozzájárult az emberi és a közéleti viszonyok gyorsabb letisztulásá-

hoz, még ha nem is volt mindig fájdalommentes a megismerés. Sokan nem éltek a betekintés lehetőségével, mégis megadatott az esély a szembenézésre és ez megnyugtatólag hatott. Azt is el kell ismerni, hogy a keletnémet társadalom átalakításában nagy volt a külső, a „régis tartományok” felől érkező kényszerhatás. Az egykori NDK állampolgáraival megtörténtek a dolgok, új jogszabályi, gazdasági, finansziális struktúra zuhant rájuk, anélkül, hogy annak kialakításában aktívan részt vehettek volna. Ez magyarázza a sokszor ambivalens viszonyukat a rendszerváltáshoz és az újraegyesítéshez. Az NSZK tömegével exportálta a politikusokat, a hivatalnokokat, vagy a tanárokat, és beemelte őket a régi, a pártállami múlttal megterhelt politikai-gazdasági elit helyébe. Ilyen radikális váltásra Magyarországon nyilvánvalóan nem adatott meg a lehetőség.

– Ön fontos kutatásokat végzett az árulás és a besúgás témakörében. Hogyan határolná el a besúgást a feljelentéstől, az állampolgári kötelesség teljesítését az erőlköcsileg elmarasztalható bejelentéstől?

– Kutatásaim során azzal találkoztam, hogy a Harmadik Birodalomban sokan akkor is bejelentéseket tettek a hatóságoknál, amikor arra nem volt kötelezettségük, holott tudták, hogy a feljelentett személyre – mondjuk tiltott külföldi rádióadó hallgatásáért – akár halálbüntetés is várhat. Nagyon nehéz a határvonalat meghúzni a feljelentés és azon magatartás között, amit besúgás alatt értünk. Létezik egy XIX. századi szólás, amely úgy szól, hogy az egész ország leggonoszabb polgára most és mindig a besúgó marad. A jelenség a hatalomelvi állammodellből eredeztethető, ahol az állampolgárok egymás iránti, illetve családon belüli lojalitása megtörik és feláldozódik a hatalom oltárán, akkor is ha ez nem mindig lenne kötelező. Más eset az, amikor valaki nem tud a hatalom nyomásának, kényszerének ellenállni, nem lát kiutat. Számomra a besúgás lényege az elkerülés lehetőségének fennállta és a negatív magatartás választása, ezt tekintem besúgásnak, és ez vált tömegessé a nemzetiszocialista uralom alatt. Mindig rémisztő rádöbbenni, hogy miközben az NDK-ban az embereket be kellett szervezni és díjazni ahhoz, hogy jelentse- nek, ugyanez a náci rezsimben jutalmazás nélkül, meggyőződésből működött. A kérdés amin dolgozunk, hogy hol kezdődik az állampolgári – sok esetben büntetőjogi eszközökkel megkövetelt – kötelességteljesítés, a társadalom elővigyázatossága és önvédelme.

– Végezetül egy irodalmi témájú kérdés. Az idei irodalmi Nobel-díjat az osztrák író Elfriede Jelinek kapta meg. Az osztrák napilapok vegyes érzelmekkel, sokszor távolságtartással nyilatkoznak a díjról és a szerzőről. Törvényszerű az – mint ahogyan ez Kertész Imre esetében történt, de Heinrich Böll, vagy Günter Grass nevét is lehetne említeni – , hogy azon írók, akik a társadalom hibáira nagy érzékenységgel, radikálisan mutatnak rá, ösztűzbe kerülnek?

– A jelenség hátterében a Nobel-díj Bizottság tudatos magatartását érzem. Nem egyszerűen népszerű és megbecsült szerzőket választanak, hanem olyanokat akik provokálnak, akik megkövetelik, hogy az olvasók véle-

ményt alkossanak, ez a jó írók feladata. Az, hogy evvel nem mindenki osztatlan szeretetét vívják ki, hát ezen nem lehet változtatni, az elutasító tagadást azonban sokszor komolytalannak és kicsinyesnek érzem. Természetesen engem is sok kritika ért, tartalmi szempontból, vagy egyszerűen csak annak a személynek az elutasítása kapcsán, aki eredményt ért el. Elfriede Jelinek talán maga is meglepődne, ha egyszerűen mindenki elkezdene szeretni és ünnepelni, azok után, hogy oly sokszor provokálta véleményével az osztrákokat. Az, hogy a

művészek mikor kell felemelni a szavát, arra nem lehet pontos választ adni, az egyik ember korábban reagál, a másik később. Természetesen a csekély jelentőségű negatív társadalmi jelenségek, kilengések ideges túlreagálása senkinek sem használ. A feladatunk az, hogy az iskolákban, a fiatal nemzedékek nevelése terén olyan jól végezzük a dolgunkat amennyire csak az erőnkől telik, az íróknak pedig ehhez egészen egyszerűen jó műveket kell alkotniuk.

Barna Attila

A DCHD-t az ULB egyik kutatóközpontjaként 1991-ben alapították *Jaques Vanderlinden* professzor kezdeményezésére. A központ célja elsődlegesen a jogtörténetet, a római jogot, valamint az összehasonlító jogot érintő egyéni és közös tudományos tevékenységek összehangolása és szervezése. A központ tagjai alap- és alkalmazott kutatásokat végeznek a jogi módszertan, az angol common law, az információs társadalom joga, a diszkriminációra vonatkozó szabályozás területén, továbbá a XVIII–XX. századi francia és belga családi jog, az igazságszolgáltatás, a Legfelsőbb Semmítőszék (Cour de cassation), az ügyészség, a jogforrások, az átmeneti jog (droit transitoire) és a büntetőjog történeti kérdéseire vonatkozóan.

A brüsszeli székhelyű összehasonlító jogi és jogtörténeti központi meglehetősen kis taglétszámmal gyakorolja széleskörű tudományos tevékenységét. Az intézmény vezetését az elnök, *Bernard Glansdorff* és az igazgató, *Huguette Jones* látja el. Az ő munkájukat segíti még az ideiglenes igazgató, *Régine Beauthier* és a titkár, *Laurence Vanhulle*. Mellettük még további négy tagja van jelenleg a szervezetnek: *Gaëlle Hebbenlinck*, *Alexandra Laurent*, *Yvon Leblieq* és *Isabelle Rorive*.

Az intézményen belüli közös kutatási tervekkel illetően a központ igyekszik olyan időszaki témákat és megközelítési módokat találni, amelyek a szakmai körök figyelmét mellett a szélesebb közönség érdeklődésére is számot tarthatnak.

Az éppen aktuális kutatási téma, amely a napóleoni kodifikáció bicentenáriumaival kapcsolatos tudományos vizsgálódások összegzését és ezen eredmények publikálását foglalja magába, ebből a szempontból szerencsés választásnak tűnik. Ezzel kapcsolatban a kutatóközpont már 1999 óta tevékenykedik, mivel a francia forradalom kétszáz éves évfordulója jó alkalmat teremtett a kodifikáció egyes állomásainak újbóli tanulmányozására.

A francia szakirodalomban alapvető munkának számít, 1904-ben megjelentetett „*Livre du centenaire du Code civil*” hosszú időre meghatározta az ezen témában folytatott kutatások szemléletmódját, így különös célként jelent meg a centenárium idején megfogalmazott megközelítés meghaladása. A központ munkatársai – ahogy ezt a szervezett programok tematikája is jól tükrözi – egyfajta interdiszciplináris módszerben látják a cél megvalósításának lehetőségét. Így a kodifikáció kérdéskörét – túllépve a centenárium alkalmával megfogalmazott kereteken – a XIX. század eseményeivel egységben

Az Université Libre de Bruxelles (ULB) „Összehasonlító jogi és jogtörténeti központja”

LE CENTRE DE DROIT COMPARÉ ET D'HISTOIRE DU DROIT – DCHD

vizsgálják, mindemellett pedig adott esetben még a XXI. századra vonatkozó kitekintéseket is megfogalmazzak.

A választott témának sajátos aktualitást adott egy 1996-ban közzétett körlevél, amelyben *Alain Juppé*, az akkori miniszterelnök, a francia jog 2000-ig megvalósítandó újabb kodifikációjának szükségességét fogalmazta meg.

A körlevél nyomán a központ munkatársai tehát a kodifikáció lehetőségeit és korlátait történelmi, szociológiai, politológiai és összehasonlító módszerrel vizsgálták meg. Mindezek alapján olyan meghatározó kijelentések és összegzések születtek, melyek következtében módosult a kodifikáció által hagyományosan érintett jogterületek köre. Ezt a témakört érintik még az angol alkotmányfejlődés elhelyezkedésére vonatkozó, valamint az európai alkotmányozási folyamatot taglaló munkák is.

A közös vizsgálódásokon túl jelentősek a központ szervezésében megvalósuló egyéni kutatási munkák is. Ezek alapvetően az összehasonlító jog és a jogtörténet különféle területeit érintik. Az előbbi kapcsán alapvető kutatási irányként a faji és nemzetiségi, valamint a vallási és világnézeti diszkrimináció elleni küzdelem, továbbá a tiltott internet-tartalmak szabályozása emelendő ki. A jogtörténeti elemzések vizsgálódási területe legfőképpen három fő kérdéskörben határozható meg. Itt említendő tehát annak a leírása, hogy a Code civil szabályait belga területeken hogyan fogadták el; a Legfelsőbb Semmítőszék (Cour de cassation) tevékenységének és az ügyészséggel való kapcsolatának tanulmányozása; valamint a büntetőjogi szankciók szociológiai összefüggéseinek értékelő bemutatása.

A kutatási tevékenység mellett a központ szerepet vállal tudományos események létrejöttében is. 2002-ben pl. „A kodifikáció aktualitása” címmel, majd 2003-ban